

μπάνιο

μπάνιο, το, ουσ. [<ιταλ. bagno <λατιν. balneum <αρχ. ελλ. βαλανεῖον], το μπάνιο. **1.** το πλύσιμο, ο καθαρισμός του σώματος και ο χώρος όπου γίνεται το καθάρισμα αυτό: «είναι στο μπάνιο και λούζεται». **2.** το κολύμπι: «πάμε για μπάνιο στη θάλασσα; || ξέρεις μπάνιο;». **3.** μικρό δωμάτιο σε σπίτι ή διαμέρισμα με λουτρό και αποχωρητήριο ή μόνο αποχωρητήριο: «ήθελε να κάνει την ανάγκη του και μπήκε στο μπάνιο». Συνών. *ιδιαίτερος (6β) / καμπινέ(ς) / μέρος (3) / τουαλέτα*. βλ. και λ. αναγκαίος (3α). **4.** στον πλ. **τα μπάνια**, τα ιαματικά λουτρά: «ο γιατρός μου συνέστησε μπάνια για τ' αρθριτικά μου». Υποκορ. **μπανάκι, το**. (Τραγούδι: **μπανάκι** *μανάκι, κουράγιο και τελειώνουνε τα λούκια, μανάκι*)·

- *δεν κάνεις μπάνιο ν' ασπρίσεις! ή δεν πα(ς) να κάνεις μπάνιο ν' ασπρίσεις!* **α.** έκφραση δυσαρέσκειας σε άτομο που μας έχει γίνει φορτικό με διάφορους τρόπους: «δεν κάνεις μπάνιο ν' ασπρίσεις, που ήρθες πρωί πρωί να μου εκθέσεις τους φόβους σου για τον τάδε!». **β.** λέγεται ειρωνικά σε άτομο που μας ζητάει απίθανες εκδουλεύσεις και που βέβαια δεν είμαστε διατεθειμένοι να τις πραγματοποιήσουμε ή που αντιλαμβανόμαστε πως επιδιώκει να μας εξαπατήσει: «δεν πα(ς) να κάνεις μπάνιο ν' ασπρίσεις, που θα σου δώσω τριάντα χιλιάδες ευρώ!». Πολλές φορές, μετά το ρ. *κάνεις*, ακούγεται το *κάνα (κανένα)* και η φρ. κλείνει με το *λέω 'γω*.

- *κάνε μπάνιο*, βλ. φρ. *να πα(ς) να κάνεις μπάνιο*.

- *κάνω μπάνια*, *κάνω ιαματικά λουτρά*: «φέτος θα πάω να κάνω μπάνια στο Λαγκαδά».

- *κάνω μπάνιο*, **α.** κολυμπώ: «μ' αρέσει να κάνω μπάνιο, όταν η θάλασσα είναι λίγο ταραγμένη για να παίζω με τα κύματα». **β.** πλένω, καθαρίζω το σώμα μου: «όση ώρα θα κάνω μπάνιο, βάλε να πεις ένα ουσκάκι».

- *να πα(ς) να κάνεις μπάνιο*, δε με νοιάζει, δε με ενδιαφέρει διόλου τι θα κάνεις. Συνήθως λέγεται ειρωνικά ως απάντηση στην απεγνωσμένη ερώτηση κάποιου *τώρα τι θα κάνω ή τώρα τι να κάνω*.

- *παίρνω το μπάνιο μου*, βλ. λ. [μπανιαρίζομαι](#).

- *τα μπάνια του λαού*, οι θερινές, οι καλοκαιρινές διακοπές του εργαζόμενου λαού: «η κυβέρνηση ανέβαλε τις εκλογές για το φθινόπωρο για να μη διαταράξει καλοκαιριάτικα τα μπάνια του λαού».